

Bibliografie van Dr. Otto J. de Jong

<https://hdl.handle.net/1874/420539>

Bibliografie van
Dr. Otto J. de Jong

TH-WY
BAP
jon
1

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UTRECHT

3305 0224

Bibliografie O.J. de Jong

1. *De geschiedenis van de Nederlandse taal*. Amsterdam: De Persgroep, 1997.

2. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

3. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

4. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

5. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

6. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

7. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

8. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

9. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

10. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

11. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

12. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

13. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

14. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

15. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

16. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

17. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

18. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

19. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

20. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

21. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

22. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

23. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

24. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

25. *De Nederlandse taal: een geschiedenis*. Amsterdam: De Persgroep, 1998.

1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

gll

HB-BBG: ~~De Jong~~
C10-952
BAP
Jong
1

BIBLIOGRAFIE VAN DR. OTTO J. DE JONG

samengesteld door V.H. Groothoff

ingeleid door H.A.J. Wegman

Utrecht
Bibliotheek der Rijksuniversiteit
1991

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Groothoff, V.H.

Bibliografie van dr. Otto J. de Jong / samengest. door V.H. Groothoff ;
ingel. door H.A.J. Wegman. - Utrecht : Bibliotheek der Rijksuniversiteit.
- (Utrechtse bibliografische reeks, ISSN 0921-9161 ; 2)

ISBN 90-6701-007-3

Trefw.: Jong, Otto J. de. / Nederland ; kerkgeschiedenis ; bibliografieën.

Utrechtse bibliografische reeks, 2

Deze bibliografie is verkrijgbaar bij:

Universiteitsbibliotheek

Wittevrouwenstraat 7-11

Postbus 16007

3500 DA Utrecht

copyright Bibliotheek der Rijksuniversiteit Utrecht, 1991

Niets uit de uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

WOORD VOORAF

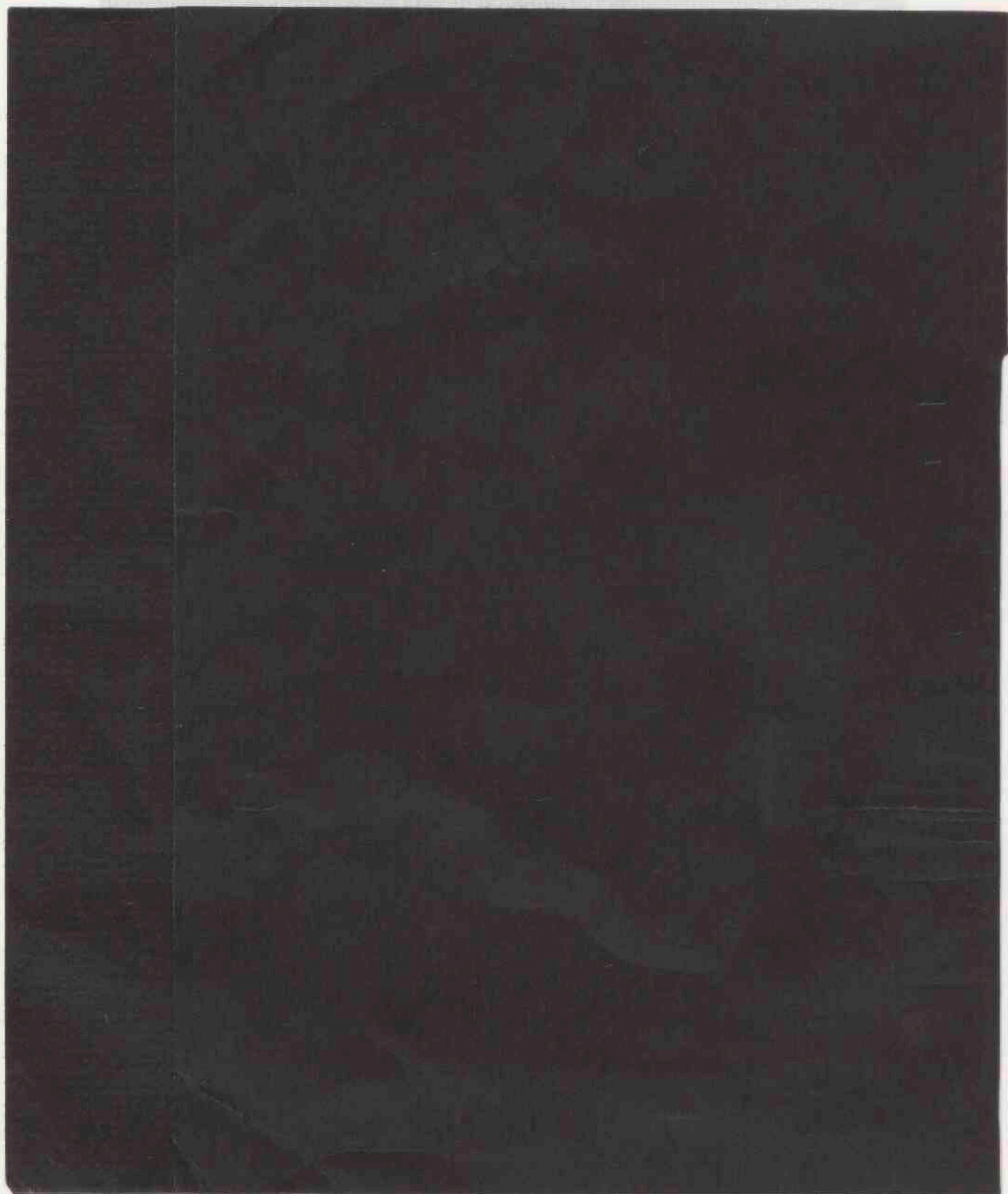
Op 15 mei 1991 geeft Otto de Jong zijn laatste college als hoogleraar in "De geschiedenis na het jaar 800 van het Christendom en van de leerstellingen van de christelijke godsdienst" aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Een geschikt moment om eens terug te kijken naar hetgeen hij in een rijke wetenschappelijke carrière heeft geleerd: zélf, maar vooral in schriftelijke aan anderen. Een wetenschappelijke carrière die hem via benoemingen als gewoon lector te Groningen (1-10-1964 tot 1-9-1968) en gewoon hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam (1-9-1968 tot 1-9-1972) uiteindelijk naar de Faculteit der Godgeleerdheid te Utrecht bracht.

Het initiatief om tot deze bibliografie van Otto de Jong te komen, welke een periode van veertig jaar bestrijkt en thans 317 nummers telt, is afkomstig van de toenmalige Bibliothecaris der Rijksuniversiteit Drs. J. van Heijst en het College van Bestuur. Een eerste versie van deze bibliografie is opgesteld ter gelegenheid van het afscheid van Otto de Jong als rector magnificus van de Rijksuniversiteit te Utrecht (1-9-1982 tot 1-9-1986). Sindsdien zijn er mede in overleg met De Jong zelf nog een honderdtal nummers aan deze eerste versie toegevoegd. De voorliggende bibliografie mag dan ook als "compleet" tot op dit moment worden beschouwd. Otto de Jong kennende zullen er echter in de komende jaren nog heel wat nieuwe publikaties verschijnen.

Graag bedank ik Ir. P. Bongers, hoofd Algemene Bibliotheek van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit en V.H. Groothoff bibliograaf bij de Algemene Bibliotheek van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit voor al het voorbereidend werk dat tot deze bibliografie heeft geleid én Prof.Dr. H.A.J. Wegman voor zijn boeiende inleiding.

Hans van Ginkel,
rector magnificus

BIJ DE BIBLIOGRAFIE VAN PROFESSOR DR. OTTO J. DE JONG

door
H.A.J. WEGMAN

Het mocht volgens zijn wens geen 'laudatio' worden en geen stichtelijk woord, deze korte inleiding op de bibliografie, welke verschijnt bij gelegenheid van het afscheid van de hoogleraar bij de Faculteit der Godgeleerdheid van Rijksuniversiteit Utrecht 'in de geschiedenis na het jaar 800 van het Christendom en van de leerstellingen van de christelijke godsdienst', prof. dr. Otto J. de Jong. Ik zal me aan deze opdracht van de scheidende hoogleraar en collega houden, ofschoon het natuurlijk passend was geweest enige lovende woorden aan zijn leven en werk voor de Utrechtse Universiteit te wijden. Ik vermoed intussen dat andere collega's en medewerkers deze opdracht ter gelegener tijd wel zullen hebben ont-doken of op hun eigen manier uitgelegd, zodat ik me met een gerust hart aan een kort en algemeen commentaar op zijn bibliografie kan wijden.

De tot in de driehonderd nummers reikende bibliografie van Otto de Jong bestrijkt een periode van veertig jaren. Het is tekenend dat zijn eerste publikatie, het proefschrift, verschenen in 1957 (de twee eerst genoemde artikelen schreef hij als student in de theologie), en de tot nu toe laatste over Culemborg handelen: 'De reformatie in Culemborg' en '350 jaar luthers Culemborg'. In deze stad is hij geboren en hij is er teruggekeerd, toen een historisch pand ter beschikking kwam: de 'Dekenye', onder de bescherming van de Grote Sinte Barbara-kerk, gebouwd in de tweede helft van de vijftiende eeuw en in volgende bouwfases uitgebreid. Daar klinkt op gezette tijden welluidend het carillon. Hij hoeft maar even over te steken om achter het orgel te kunnen gaan zitten. Otto de Jong doet zijn stad eer aan door zijn gedetailleerde kennis van de geschiedenis ervan: geen steen, geen huis of gebouw, geen straat of hij weet er met naam en toenaam wel iets van te vertellen. Zijn vertelling wordt steeds gedragen door een nauwelijks ingehouden enthousiasme voor de lange tijd onafhankelijk gebleven 'heerlijkheid Kuilenburg', tot in het midden van de zestiende eeuw het trotse bezit van de familie van Beusichem. Door die onafhankelijkheid was de heerlijkheid een toevluchtsoord voor niet weinigen, die omwille van hun religie daarbuiten min of meer gediscrimineerd werden. Het zou wel eens kunnen zijn, dat de onafhankelijke status van de stad heeft doorgewerkt in de geest van degene die er geboren en getogen is! Zijn bibliografie vertoont namelijk de trekken van iemand die wars is van vooringenomen interpretaties van historische ge-

gevens - hij houdt de 'facta' voor ogen tot in de details -, maar die bovendien in zijn geschriften zijn eigen weg heeft uitgestippeld. Hij heeft deze zelf aangegeven in het voorbericht bij de tiende druk van de 'Geschiedenis der Kerk'. De eerste auteur, H. Berkhof, zag zijn boek als 'een theologische, kritische kerkgeschiedenis'. De tweede, O. de Jong, zegt daarover in dat voorwoord: 'Toen bleek zijn kritiek vooral uit zijn theologie. Bij dit, in feite geheel nieuwe, boek blijkt waarschijnlijk de theologie van ondergetekende het meest uit mijn kritiek. Maar de bedoeling bleef dezelfde'. Deze zin moet meerdere keren worden gelezen om datgene wat erin wordt gezegd op zijn waarde te schatten. Ik lees hem zo: de weg van Otto de Jong is die van de studie van de theologie, meer in het bijzonder die van de kerkgeschiedenis. Hij leest de 'geschiedenis der Kerk' uit de beschikbare bronnen, nauwkeurig en op een kritische manier. Uit die manier van lezen kan men zijn positie als theoloog leren kennen. Hij wil geen theoloog zijn tenzij als historicus en dus de geschiedenis van de Kerk niet interpreteren vanuit vooropgezette theologische concepten, maar de theologie plaatsen in het kader van de ontwikkelingen die zich in de Kerk hebben voltrokken en die hij probeert te interpreteren. Ik voel me in deze visie thuis en heb zelfs eens, misschien wel wat al te stoutmoedig, geopperd dat de theologiegeschiedenis de kern van de (systematische) theologie zou moeten zijn. De geschiedenis van de kerk en van de theologie is een soort semiotisch proces: je leest er als historicus uit, hoe opeenvolgende geslachten het oorspronkelijke verhaal over het leven van Jezus steeds hebben herlezen en geïnterpreteerd in nieuwe verhalen en betogen, goede en minder goede. Die te ontdekken is de fascinerende weg van de (kerk)historicus.

Deze weg kan ook worden ontdekt in de rode draad, die door de vele bijdragen van Otto de Jong loopt: de geschiedenis aan het woord laten komen, in zijn geval die van het Christendom na het jaar 800 en van zijn leerstellingen en wel zo dat daaruit lering kan worden getrokken voor de huidige theologie. Ik merk hierbij tussen haakjes wel op dat 'na 800' voor hem blijkens zijn publicaties hoofdzakelijk de tijd na 1500 betekent. Persoonlijk bewaar ik aan deze manier van theologiebeoefening de beste herinneringen. Door de onderlinge samenwerking van de Faculteit der Godgeleerdheid en de Katholieke Theologische Universiteit Utrecht, waarin ik lange tijd werkzaam was, ben ik hiermee in contact gekomen en heb ervan geleerd de overgeleverde teksten zo nauwkeurig mogelijk als tekst en in hun kontekst te lezen en zo het vermogen te ontwikkelen om waar nodig theologische standpunten en visies te relativieren. Uit de geschriften van Otto de Jong en uit zijn keuze van de onderwerpen ervan valt duidelijk af te lezen, dat hij uit de reformatorische traditie stamt en deze tot inzet van zijn onderzoek heeft gemaakt. Als ik kijk naar wat ik zelf schreef, besef ik dat ik schreef vanuit een rooms-katholieke achtergrond. Maar ons beider benadering, onze weg is dezelfde: die van het onderzoek van de geschiedenis van de christelijke leer en vroomheid en dus van de grond, waarin we geworteld zijn. Die wortels blootleggen is

fascinerend én voor de theologie van levensbelang, wil haar zingeving enige zin behouden.

Er is mij nog iets opgevallen in de bibliografie van prof. dr. Otto J. de Jong, geboren in 1926¹, gepromoveerd in 1957 op het bovenvermelde proefschrift, van 1964 tot 1968 lector in de kerkgeschiedenis aan de Faculteit der Godsgelerdheid van de RU Groningen, van 1968 tot 1972 hoogleraar aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam, en van 1972 tot 1991 aan die van de RU te Utrecht. Deze hoogleraar heeft behalve strikt-wetenschappelijke publikaties ook zeer vele vakpublicaties op zijn naam staan, die echter niet minder wetenschappelijk van aanpak zijn, maar als het ware de vorm hebben van een wetenschappelijk essay. Het onderscheid, dat ik hier maak, wordt niet altijd gewaardeerd, omdat de genoemde essays het predikaat 'wetenschappelijk' niet zouden verdienen. Ik ben een andere mening toegedaan en waardeer zodoende in dit opzicht de bibliografie van Otto de Jong. Het verschil in strikt-wetenschappelijke en vakpublicaties zit in het verschil in de doelgroepen, voor wie wordt geschreven. De strikt-wetenschappelijke is bestemd voor de kollega's uit de academische wereld en is geschreven volgens de door hen geaccepteerde normen. De vakpublicatie, waarvan de literaire vorm een andere is maar waarvoor het verrichte onderzoek even wetenschappelijk is, is met name bestemd voor degenen die als afgestudeerd theoloog of academicus in een bepaald beroep terecht zijn gekomen, maar door een soort 'éducation permanente' in haar of zijn vak wil 'thuisblijven'. Ik sluit me niet aan bij sommigen, die aan een strikt-wetenschappelijke publicatie per definitie een (veel) hoger cijfer geven dan aan een vakpublicatie. Het onderscheid in publicaties, dat ik zo juist maakte, vind ik belichaamd in de bibliografie van Otto de Jong. Vele van zijn bijdragen zijn niet alleen voorbeeldig in detaillering, maar ook (vanuit een literair standpunt bekeken) zeer kundig én boeiend geschreven. De detaillering is gevangen in de totaalvisie op het onderwerp dat wordt behandeld en staat er ten dienste van, is vrijwel nooit een doel op zich. Ik acht dergelijke publicaties van grote waarde en vind een bibliografie waarin ze voorkomen te prijzen ('Vere dignum et justum..' heet het in de latijnse liturgie).

Ieder die de scheidende hoogleraar enigszins kent weet, dat deze niet alleen liefde heeft voor het detail, dat fleur geeft aan het geheel, maar ook een opvallend grote kennis van de details uit de veelomvattende westerse geschiedenis, op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Deze kennis beslaat niet alleen jaartallen en persoonsnamen, maar van deze laatsten

---

1 O.J. de Jong was van 1953 tot 1954 vicaris in Eindhoven, van 1955 tot 1960 predikant in Nieuwolda, en van 1961 tot 1964 in Ten Boer (tevens studentenpredikant in Groningen).

ook hun levensgeschiedenis en ideeën. Gedetailleerde kennis spreidt hij ten toon over kerken en kathedralen, over kerkhistorische grensgangers, over de duplex ordo, de theologische faculteiten, het gereformeerd kerkelijk leven in Hollands Noorderkwartier, over Trommius, de Unie van Utrecht, over christendom in en naast de kerken, over Voetius en de tolerantie. Dit is slechts een keuze uit de studies, die in de bibliografie worden vermeld en die worden gekenmerkt door achting voor en kennis van de vele details, die samen als in een mozaïek de kleurrijke geschiedenis van de kerk en van de wereld bepalen. Ik bewonder deze feitenkennis, die tot in de finesses reikt en die steeds opnieuw naar voren komt: in een artikel evenzeer als in een gesprek of een vergadering. Ik zou wensen iets van dit vermogen tot detaillering te bezitten, zeker op zo'n breed terrein als uit zijn bibliografie naar voren komt.

Ik verbind hieraan een ander gegeven, waarop ik stootte bij het lezen ervan. Men zou bijna geneigd zijn te stellen dat het vermogen tot detaillering van Otto de Jong samenhangt met diens opvallend brede en omvangrijke recensie-arbeid. Hij heeft in zijn wetenschappelijke loopbaan zoveel boeken gerecenseerd, dat hij een arsenaal van kritische kennis in zijn geheugen kon vastleggen, wat er weer toe heeft kunnen bijdragen dat zijn kennis van de details zo groot was en bleef. De indrukwekkende lijsten van recensies in bijvoorbeeld de jaren 1975, 1976, 1981 bewijzen de omvang van De Jong's kennis van zijn vak. Niet slechts de verschillende handboeken werden aan zijn kritisch oog voorgelegd (als auteur van twee veel gebruikte handboeken was hij in staat de waarde ervan te schatten, zie bv. de nrs.47, 67, 79, 80, 81, 82, 88, 89, 134, 135, 147, 160), maar op vele terreinen heeft hij de lezer kritisch ingeleid in publikaties, die met name betrekking hebben op onderwerpen uit de Nieuwe Tijd, maar ook uit de Middeleeuwen (zie bv. 121, 131, 137, 153, 154, 155, 177, 180, 188, 219, 228, 242). Het voert te ver om nader op deze recensies in te gaan. Voorzover ik ze nog ken heb ik steeds het gevoel gehad op het daarin neergelegde kritische oordeel te kunnen bouwen. Dát lijkt mij hetgeen van een goede recensent mag worden verwacht: hij/zij leidt de lezer binnen in de waarde van het boek, waarvoor aandacht wordt gevraagd. Recenseren is niet alleen een tijdrovend, maar ook verantwoordelijk werk. Deze bibliografie bewijst dat de recensent deze verantwoordelijkheid op zijn juiste waarde heeft geschat. Ik acht dit een grote verdienste.

Ik eindig met een vraag, die misschien ook wel een suggestie inhoudt. Wat me niet alleen in deze bibliografie opvalt, maar ook als ik links en rechts rondkijk in 'kerkhistorisch Nederland', is het feit dat de leeropdrachten voor dit vak spreken van de geschiedenis van het Christendom na het jaar 800. In het onderwijs wordt dit hoogstwaarschijnlijk wel waargemaakt, maar uit het onderzoek blijkt dat het zwaartepunt toch ligt in de tijd van en na de Reformatie, aangeduid met de term de geschiedenis van de Nieuwe Tijd. Waarom wordt het onderzoek van de Middeleeuwen in de staatsfaculteiten, die per definitie 'niet-denominatio-

neel' zijn, zo weinig behartigd? Dat er minder aandacht voor de Middeleeuwen bestaat in het onderzoek, dat door de reformatorische traditie is bepaald, is te begrijpen: de aandacht wordt namelijk bepaald door de beweging, die door de reformatoren in gang is gezet, en door de aandacht, welke volgens hen moet worden gegeven aan de Bijbel en de 'Umwelt' ervan. Maar dit kan de geringe omvang van het onderzoek van de Middeleeuwen mijns inziens moeilijk rechtvaardigen. Zou in toekomstige formatieplannen met dit onderzoek niet meer rekening moeten worden gehouden? Het zou minder juist zijn het onderzoek met betrekking tot de Middeleeuwen aan de theologische faculteiten van rooms katholieke signatuur over te laten of aan de faculteit der letteren, tenzij op grond van duidelijk gemaakte landelijke afspraken. Daarvoor zijn de Middeleeuwen in de ontwikkeling van het Christendom te belangrijk geweest.

Dat de bibliografie van prof. dr. O. de Jong bij mij deze vraag zou oproepen, had ik tevoren niet kunnen denken. Ik heb hem durven stellen, omdat De Jong de waarde van de 'duplex ordo' heeft aangetoond. Het onderzoek van de Middeleeuwen zou in deze ordo zeker kunnen gedijen.

VERANTWOORDING BIBLIOGRAFIE

Aan deze bibliografie ligt een ontwerp ten grondslag dat in augustus 1986 aan dr. Otto J. de Jong werd aangeboden bij zijn afscheid als rector van de Rijksuniversiteit Utrecht.

Sindsdien is hij zelf aan de slag gegaan om ontbrekende nummers en aanvullende gegevens in zijn eigen collectie op te sporen. In overleg met de samensteller is uiteindelijk voorliggende bibliografie tot stand gekomen en afgesloten op 31 december 1990.

Vrijwel alle nummers berusten op autopsie of zijn geverifieerd aan de hand van overdrukken uit de collectie De Jong.

De indeling van de bibliografie is chronologisch. Per jaar worden eerst de zelfstandige publikaties vermeld in alfabetische volgorde, dan de publikaties waaraan De Jong meewerkte, vervolgens de tijdschriftartikelen en tenslotte de boekbesprekingen. Redaktiewerk aan boeken werd niet als afzonderlijk nummer beschreven indien het boek een bijdrage van De Jong bevat.

Niet opgenomen werden inzendingen voor de kroniek van de *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, inleidende artikelen voor catalogi en programmaboekjes, berichten en beschouwingen van pastorale aard of met een zeer beperkte doelstelling in kerkelijke of regionale bladen¹, alsmede bestuurlijke nota's voor faculteit en universiteit.

Gebruikte afkortingen:

- BMGN = Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden
NAK = Nederlands archief voor kerkgeschiedenis N.S.
NTT = Nederlands theologisch tijdschrift
TvG = Tijdschrift voor geschiedenis

---

1 Culemborgse courant, 1949-1952
Hervormd kerkblad Eindhoven, 1953-1954
De Kerkklok: maandblad hervormde ring Slochteren, 1961-1965

RESEARCH DESIGN PROCEDURES

Students of 7th grade were not selected but were assigned to one of two groups based on their grade at the end of the year (2000-2001).

Students were randomly assigned to one of two groups: the control group and the intervention group. The control group received the standard curriculum, while the intervention group received the intervention curriculum. The intervention curriculum was designed to address the needs of students with learning disabilities and was based on the research of the National Center for Learning Disabilities (NCLD, 2000).

The intervention curriculum was designed to address the needs of students with learning disabilities and was based on the research of the National Center for Learning Disabilities (NCLD, 2000).

The intervention curriculum was designed to address the needs of students with learning disabilities and was based on the research of the National Center for Learning Disabilities (NCLD, 2000).

The intervention curriculum was designed to address the needs of students with learning disabilities and was based on the research of the National Center for Learning Disabilities (NCLD, 2000).

RESULTS

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

The results of the study are presented in Table 1. The results show that the intervention group performed significantly better than the control group on the reading comprehension test.

BIBLIOGRAFIE DR. OTTO J. DE JONG

1950

1. Zwitserse zorgen over een nieuw gezangboek.
Kerk en eredienst, 5(1950) 94-99.

1951

2. Das Seminar der Niederländischen Reformierten Kirche in Driebergen.
Reformierte Kirchenzeitung, 92(1951) kol.453-456.

1957

3. De reformatie in Culemborg. Assen, 1957. XII, 295 blz. (Van Gorcum's historische bibliotheek; 55).
Proefschrift Amsterdam Gem. Univ.
4. De reformatie in Culemborg.
Protestant, 57(1957) 454-457.

1959

5. Pastor, regio, religio: bijdrage tot de reli[gio]grafie van Nederland.
NTT, 13(1958/59) 173-189.

Bespreking van

6. Professor Dirk Postma, 1818-1890 / door G.C.P. van der Vijver. Franeker, 1958.
NTT, 13(1958/59) 465-466.
7. De Nederlandse Psalmberijmingen van de Souterliedekens tot Datheen met hun voorgangers in Duitsland en Frankrijk / door S.J. Lenselink. Assen, 1959.
NTT, 14(1959/60) 69-72 [149-152].

1960

8. Reformatorische refreinen en liederen: 81. Souter Liedekens, 82. Veelderhande Gheestelicke Liedekens, 83. Lietboecxken van den Offer des Heeren, 84. Psalmen van Johannes Utenhove, in: *Documenta Reformatoria*: teksten uit de geschiedenis van kerk en theologie in de Nederlanden sedert de Hervorming / onder red. van J.N. Bakhuizen van den Brink, W.F. Dankbaar, W.J. Kooiman et al. Kampen, 1960-1962. 2 dln. Dl.I, 143-153.
9. De religieuze gevarieerdheid van Zuidoost-Groningen. *Groningen*, 2(1960) 145-149.

Bespreking van

10. *Documenta Reformatoria* / onder red. van J.N. Bakhuizen van den Brink et al. Kampen, 1960. DLI.
NTT, 15(1960/61) 135-136.

1962

11. De kerken der hervorming van 1517 tot 1813, in: *Geschiedenis van de kerk in Nederland* / door A.G. Weiler, O.J. de Jong, L.J. Rogier et al. Utrecht, 1962, 81-165. 2de [gewijzigde] dr. 1963. (Aula-boeken; 100).
In de 1e druk wordt op blz.81 als auteur C.J. de Jong vermeld; in de 2de druk Otto J. de Jong.

Bespreking van

12. *Opera minora*: kerkhistorische verhandelingen over Calvijn en de geschiedenis van de kerk in Nederland / door D. Nauta. Kampen, 1961.
TvG, 75(1962) 103.

1963

13. *Beschrijving van Culemborg in 1753* / naar A.W.K. Voet van Oudheusden, met diens levensschets door O.J. de Jong. Culemborg, 1963. 37 blz. (Culemborgsche historischebladen; S.1, 5).
Zie ook: nr.167.

14. Kerkegoed.
De Kerkvoogdij, (1963) no.426 - (1966) no.457.
I. De Middeleeuwen, (1963) 915-917, 940-941.
II. De Reformatie, (1963) 941-942, 1012-1014, 1064-1066,
(1964) 1114-1115.
III. De Bataafse Revolutie, (1964) 1138-1139, 1210-1211, 1234-
1235, 1286-1287, 1334-1335.
IV. De laatste eeuw, (1965) 1406-1407, 1431-1432, 1576-1577,
1620-1621, (1966) 1675-1676.
15. Friesland bij het begin van de opstand.
Nieuwe Rotterdamse courant, 120(05-01-1963) no.4, wekelijks bij-
voegsel, 7.
N.a.v. "Friesland in hervormingstijd" / door J.J. Woltjer. Leiden,
1962.

Bespreking van

16. Documenta Reformatoria / onder red. van J.N. Bakhuizen van den Brink et
al. Kampen, 1962. DI.II.
NTT, 17(1962/63) 389-390.
17. Daniel Gerdes / door K.M. Witteveen. Groningen, 1963.
NTT, 18(1963/64) 229-230.

1964

18. Beeldenstormen in de Nederlanden. Groningen, 1964. 16 blz.
Openbare les Groningen Rijksuniversiteit.
19. Classicale herindeling noodzakelijk?
Woord en dienst, 13(1964) 363-364.

Bespreking van

20. Alardus Aemstelredamus en Cornelius Crocus / door A.J. Kölker. Nijmegen,
1963.
NAK, 46(1964/65) 110-111.
21. Postillen over kerk en maatschappij in de vijftiende en zestiende eeuw.
Utrecht, 1964.
NAK, 46(1964/65) 241-242.

22. De nieuwere geschiedenis van Neerlands kerk der Hervorming / door Th.L. Haitjema. 's-Gravenhage, 1964.
NTT, 19(1964/65) 411-412.
23. Dirk Philips, vriend en medewerker van Menno Simons, 1504-1568 / door J. ten Doornkaat Koolman. Haarlem, 1964.
NTT, 19(1964/65) 412.
24. Die Kirche im Wandel der Zeit / von Th. Brandt. Wuppertal, 1963.
Woord en dienst, 13(1964) 207.

1965

25. Over de herkomst van het diaconiegoed.
Diakonia, 32(1965) 173-177.
26. Uit de jonge jaren van de kerk: Servatius en het dogma.
Hervormd Nederland, 21(1965) no.1, 2.
Ingezonden als eerste bijdrage in de serie artikelen "Kerkhistorische grensgangers". Zie: nr.27.
27. Kerkhistorische grensgangers.
Hervormd Nederland, 21(1965) no.2 - no.8.
Willibrord en de Paus, no.2, 2.
Kruistochtprediker aan de Wadden, no.3, 2.
Een kardinaal op bezoek, no.4, 2.
De verwachting van de bontwerker, no.5, 2.
De afgezant uit Straatsburg, no.6, 2.
De vluchteling en de Doop, no.7, 2.
Het logies van de bisschop, no.8, 2.

Bespreking van

28. Philippus Melanchton / door W.J. Kooiman. Amsterdam, 1963.
Hervormd Nederland, 21(1965) no.13, 5.
Zonder vermelding recensent.
29. Heksen en heksenprocessen / door K. Baschwitz. Amsterdam, 1964.
Hervormd Nederland, 21(1965) no.16, 6.
30. Kerkvaders, kettters en concilies / door H. Echternach. Amsterdam, 1965.
Hervormd Nederland, 21(1965) no.40, 4.
31. De Kruistochten / door R. Pernoud. Lochem, 1965.
Hervormd Nederland, 21(1965) no.40, 4.

32. Erasmus en de Reformatie / door C. Augustijn. Amsterdam, 1962.
Kerk en theologie, 16(1965) 172.
33. Dr. Alexander Comrie, predikant te Woubrugge / door J.H.R. Verboom.
Utrecht, 1964.
Kerk en theologie, 16(1965) 369.
34. Kritisch kwintet: historische opstellen. Amsterdam, 1964.
NAK, 47(1965/66) 39.
35. Op de grens van reformatie en scholastiek / door C. van der Woude.
Kampen, 1964.
NAK, 47(1965/66) 55.
36. Het geval Zijdewind / door J.J. Poelhekke. Amsterdam, 1964.
NAK, 47(1965/66) 55-56.
37. The English Reformed Church in Amsterdam in the seventeenth century /
by A.C. Carter. Amsterdam, 1964.
NAK, 47(1965/66) 126-127.
38. Doen en laten in Ernst en vrede / door A.C. Honders. 's-Gravenhage, 1963.
NTT, 20(1965/66) 293-294.
39. Sibrandus Lubbertus / door C. van der Woude. Kampen, 1963.
Theologische Literaturzeitung, 90(1965) kol.127-128.
40. Consequent christendom: leven en werk van Mr. J.J.L. van der Bruggen /
door N. van Egmond. Wageningen, [1964].
Vox theologica, 35(1964/65) 155-156.

1966

41. Religion in the Netherlands: churches in crisis, I: Dutch protestan-
tism.
Delta, 9(1966) no.4, 5-16.

42. Kerkhistorische grensgangers.
Hervormd Nederland, 22(1966) no.2 - no.9.
 Ludger en zijn boeken, no.2, 4.
 Marsilius en de universiteit, no.3, 4.
 Busch en de stiptheid, no.4, 4.
 De reformator uit Zutfen, no.5, 4.
 Praepositus - de beschaamde, no.6, 4.
 Utenhove en zijn taal, no.7, 4.
 Dirk Philipsz en de Doperse Ban, no.8, 4.
 Vosmeer en zijn priesters, no.9, 4.
43. Bezinning op de beeldenstorm.
Hervormd Nederland, 22(1966) no.22; suppl., 5.
44. Vierhonderd jaar geleden: de Beeldenstorm.
Trouw, 25(27-05-1966) 13.

Bespreking van

45. Inleiding tot de theologische studie / onder red. van W.F. Dankbaar et al.
 Groningen, 1965.
Kerk en theologie, 17(1966) 78.
46. De Classis Dordrecht van 1573-1609 / door C.A. Tukker. Leiden, 1965.
NTT, 21(1966/67) 59-60.
47. De Kerk in het tijdperk van de Restauratie (1808-1848) / door G. de Bertier
 de Sauvigny. Hilversum, 1965. (Geschiedenis van de kerk; 8).
NTT, 21(1966/67) 60.
48. Het christelijk geweten bij Alexander Vinet / door C. Bezemer. Kampen,
 1966.
Trouw, 25(23-07-1966) 9.

1967

49. Geschiedenis der kerk / door H. Berkhof; 7de geheel herz. dr. door
 O.J. de Jong. Nijkerk, 1967. 344 blz. 8ste herz. dr. 1973. 9de dr.
 1975.
 Zie ook: nrs.232 en 291.
50. Trommius, onze eerste eredoctor.
Academisch perspectief R.U. Groningen, 5(1967/68) 48-49.
 Zie ook: nr.215.

51. Van besloten gebeurtenis naar openbare belijdenis.
Hervormd Nederland, 23(1967) no.11, 4.
52. Het begin van de Reformatie.
Protestant, 87(1967) no.16-17, 4-9.
53. Is Nederland geprotestantiseerd?
Rondom het Woord, 9(1967) 61-67.
Colleges op 3, 10 en 17 oktober 1966.
54. De Hervorming in Nederland vóór en gedurende de 80-jarige oorlog; hoe te kenschetsen?
Rondom het Woord, 9(1967) 385-392, 372.
2 colleges op 25 september 1967.

Bespreking van

55. Surinaamse suikerheren en hun kerk / door J.M. van der Linde. Wageningen, 1966.
Kerk en theologie, 18(1967) 79.
56. Rovenius und seine Werke / von J. Visser. Assen, 1966.
NTT, 22(1967/68) 454-455.
57. Dat fundament des Christelycken leers / door M. Simons; opn. uitgeg. door H.W. Meihuizen. Den Haag, 1967.
NTT, 22(1967/68) 455-456.
58. De synode van Dordrecht 1618/19 getoetst aan het recht der kerk / door K. Doornbos. Amsterdam, 1967.
NTT, 22(1967/68) 456.

1968

59. De wetgever van 1876 en de theologie, in:
Opstellen aangeboden aan Professor Dr.D. Nauta bij zijn afscheid als hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam op 7 juni 1968 / samengest. door een werkcomité o.l.v. C. Augustijn, J. van den Berg en D.C. Mulder. Leiden, 1968, 313-332. (Nederlands archief voor kerkgeschiedenis; N.S.48(1967/68) no.2).
60. Willem Jan Kooiman ter gedachtenis.
Folia Civitatis, 22(12-10-1968)
NAK, 49(1968/69) 1-3.

61. Waarom Dordtse synode herdenken?
Hervormd Nederland, 24(1968) no.47, 17.
62. In memoriam prof.dr.W.J. Kooiman: 3 september 1903 - 18 september 1968.
NTT, 23(1968/69) 221-223, en in:
W.J. Kooiman 1903-1968 / door M.A. Beek, O.J. de Jong, C.W. Mönnich et al. [Amsterdam, 1969], 11-14.
63. De Dordtse Synode 1618/19: berucht of beroemd?
Nieuwe Rotterdamse courant, 125(09-11-1968) no.263, wekelijks bijvoegsel, 7.
64. Culemborg voor vier eeuwen.
Spiegel der historie, 3(1968) 370-373.
65. Methodisme.
Woord en dienst, 17(1968) no.16, 196.
66. 1568-1968: 400 jaar Convent van Wezel.
Woord en dienst, 17(1968) no.20, 257-258.

Bespreking van

67. Handboek der kerkgeschiedenis / door J.W. Bakhuizen van den Brink et al. Dl.IV: De kerk sedert de zeventiende eeuw. Amsterdam, 1968.
NTT, 23(1968/69) 463-465.
NAK, 50(1969/70) 114-115.
68. Erasmus, vernieuwer van kerk en theologie / door C. Augustijn. Baarn, 1967.
Kerk en theologie, 19(1968) 211-212.
69. Pierre Jurieu, theoloog en politikus der refuge / door F.R.J. Knetsch. Kampen, 1967.
Kerk en theologie, 19(1968) 313-315.
70. Geding der vrijheid / door C.W. Mönnich. Zwolle, 1967.
Kerk en theologie, 19(1968) 424-425.

1969

71. De theologische faculteiten en de Bataafse revolutie. Nijkerk, 1969. 28 blz.
Inaugurele rede Amsterdam Gem. Univ.

72. Vier eeuwen domineeswerk, in:
Over de predikant / door R. Kaptein, C. Aalders, O.J. de Jong et al.
Utrecht, 1969, 48-56.
73. Concilie: een zwaar belast woord met een lange geschiedenis.
Bazuin, 52(1968/69) no.29, 4-5.
74. "Was Brabant maar dichterbij".
Brabant (Brussel), (1969) no.4, 52-55.
75. Celibaat... : de geschiedenis van een gebruik.
Hervormd Nederland, 25(1969) no.8, 5.
76. Remonstranten zouden ook erasmianen kunnen heten.
Nieuwe Rotterdamse courant, 126(04-10-1969) no.232, 4.

Bespreking van

77. De reformatie in Europa / onder red. van O. Thulin. Baarn, 1968.
Hervormd Nederland, 25(1969) no.20, 12.
TvG, 83(1970) 95.
78. Wilhelmus Lindanus als inquisiteur en bisschop / door P.Th. van Beuningen.
Assen, 1966.
NAK, 50(1969/70) 104-105.
79. De kerk in de middeleeuwen / door M.D. Knowles. Hilversum, 1968. 2 dln.
(Geschiedenis van de kerk; 3 en 4).
NTT, 24(1969/70) 67-68.
Hervormd Nederland, 25(1969) no.37, 13.
80. De kerk in het tijdperk van verlichting en revolutie / door L.J. Rogier.
Hilversum, 1964. (Geschiedenis van de kerk; 7).
NTT, 24(1969/70) 68-69.
81. Kleine Reformationsgeschichte / von J. Lortz und E. Iserloh.
Freiburg, 1969.
NTT, 24(1969/70) 144-145.
82. Reformatie / door H. Tüchle. Hilversum, 1968. (Geschiedenis van de kerk; 5).
NTT, 24(1969/70) 145-146.
Hervormd Nederland, 25(1969) no.41, 19.

83. Die Einheit des Abendmahlsgottesdienstes bei den elsässischen und schweizerischen Reformatoren / von M. Jenny. Zürich, 1968.
NTT, 24(1969/70) 146.
84. Johannes Calvin / von J. Staedtke. Göttingen, 1969.
NTT, 24(1969/70) 303.
85. Over het gebed / door Z. Ursinus; bew. door H. Reisiger. Goes, 1969.
NTT, 24(1969/70) 303.

1970

86. De kerk onder druk, in:
Geschiedenis van Overijssel / onder red. van B.H. Slicher van Bath, G.D. van der Heide, C.C.W.J. Hijzeler et al. Deventer, 1970, 214-221.
87. Die Emdener Generalsynode vor dem Hintergrund der westeuropäischen Reformationsgeschichte.
Jahrbuch der Gesellschaft für Niedersächsische Kirchengeschichte, 68(1970) 9-24.

Bespreking van

88. Kardinaal de Jong's Handboek van de kerkgeschiedenis... / geheel herz. door R.R. Post et al. DI.III: De grote crisis... (van 1303-1648). DI.IV: De kerk ten tijde van het vorstelijk absolutisme en de verlichting (17e en 18e eeuw). Nijmegen, 1963, 1965.
NAK, 51(1970/71) 102-104.
89. Katholiek Nederland in de achttiende eeuw / door P. Polman. Hilversum, 1968.
NAK, 51(1970/71) 111-114.
90. Daar moet veel strijds gestreden zijn: het leven van Dirk Rafaelsz Camphuysen / door H.G. van den Doel. Meppel, 1967.
Spiegel historiael, 5(1970) 317.
91. Geschichte der evangelischen Kirche Ostpreussens / von W. Hubatsch. Göttingen, 1968.
TvG, 83(1970) 405-406.
92. Juan de Valdes: réformateur en Espagne et en Italie 1529-1541 / par J.N. Bakhuizen van den Brink. Genève, 1969.
TvG, 73(1970) 595.

1971

93. De synode van Emden, oktober 1571: een bundel opstellen ter gelegenheid van de vierhonderdjarige herdenking / onder red. van D. Nauta, J.P. van Dooren en O.J. de Jong. Kampen, 1971. 147 blz.
94. Le synode d'Emden 1571-1971.
Bulletin de la Commission de l'histoire des Églises Wallones, S.6, 4(1971) 3-16.
Extrait o.d.t. "Le Synode d'Emden (4-13 octobre 1571): à propos d'une histoire d'il y a 400 ans".
Echo des Églises Wallones, N.S.24(1971) no.9, 1-2.
95. De Emdense synode aanvaardbaar herdacht?
Gemeenschap der kerken, 25(1971) 207-209.
96. De theologische faculteiten en de Bataafse revolutie.
Gids, 134(1971) 483-488.
Zie: nr.71, hieruit 3-20.
97. Thomas a Kempis, tam-heilig en braaf en toch...
Hervormd Nederland, 27(1971) no.35, 5.
- Bespreking van
98. Adriaan van Haemstede en zijn martelaarsboek / door A.J. Jelsma.
's Gravenhage, 1970.
NTT, 25(1971) 220-221.
99. Kerkelijke besluitvaardigheid / door J. Kamphuis. Groningen, 1970.
(Kamper bijdragen; 5).
NTT, 25(1971) 222.
100. Een theologie in discussie / door G. Puchinger. Kampen, 1970.
NTT, 25(1971) 222-223.

1972

101. Nederlandse kerkgeschiedenis. Nijkerk, 1972. 448 blz.
Zie ook: nrs.214 en 281.
102. Gelderse historieliedereren [Grammofoonplaat 6802 306 E] / muzikale bew. door O.J. de Jong; bijlage bij:
Gelderse historieliedereren / door P.J. Meij, in:
Grepen uit de Gelderse historie / door W.J. Alberts en P.J. Meij.
Zutphen, 1972. D.I, 43-54.
103. Wat kwam van religievrijheid terecht?
Holland, 4(1972) 152-169.
104. De protestantisering der Nederlanden.
Kleio, 13(1972) 579-580.
105. De Bataafse revolutie (1795-1801) en de religie.
Kleio, 13(1972) 581-583.
106. Tussen Emden (1571) en Edam (1574): de opbouw van gereformeerd kerkelijk leven vooral in Hollands Noorderkwartier.
Rondom het Woord, 14(1972) 190-209.

Bespreking van

107. De Afscheiding van 1834 / door C. Smits. D.I: Gorinchem en 'Beneden-Gelderland'. Oudkarspel, 1971.
BMGN, 87(1972) 422-423.
108. Zo vonden wij elkaar: het begin van het Nederlandse Gereformeerde kerkverband, de synode van Emden, 1571 / door J. Kamphuis. Groningen, 1971.
NAK, 53(1972/73) 235-236.
109. Notities betreffende de synode te Emden, 1571, en haar artikelen / door J. Hovius. Kampen, 1972.
NAK, 53(1972/73) 236.
110. Martin Luther / ed. by E.G. Rupp et al. London, 1970.
TvG, 85(1972) 96-97.
111. Die Luthersache (causa Lutheri) 1517-1524 / von W. Borth. Lübeck, 1970.
TvG, 85(1972) 97.

1973

112. Emden - damals: Predigt zu Hebräer 11, 15.16, in:
Emder Synode, 1571-1971: Beiträge zur Geschichte und zum 400 jährigen Jubiläum / bearb. und redig. von E. Lomberg.
Neukirchen-Vluyn, 1973, 117-123.
  113. Vele tongen in de marge: sekten en stromingen in de periferie van het protestantisme, in:
Onze jaren 45-70: 25 jaar wereldgeschiedenis / onder red. van A.F. Manning, P.W. Klein, P.R.A. van Iddekinge et al. Amsterdam, 1972-1974. 7 dln. Dl.VI, no.90(1973): Protestantisme na 1945, 2872-2876.
  114. Uit de verte gezien: het gronings hervormd studentenpastoraat in landelijke samenhang, in:
Studentenpastoraat na 25 jaar / onder red. van A.M. Bootsma-de Langen, A.J.E. Bosman, W.F. Dankbaar et al. [Groningen, 1973], 97-106.
  115. In memoriam Prof.Dr.G.C. van Niftrik: 24 oktober 1904 - 25 oktober 1972.
NTT, 27(1973) 78-81.
  116. Kerkelijke kroniek.
Wending, 27(1972/73) 686-695.
- Bespreking van
117. Ook dat was Amsterdam / door R.B. Evenhuis. Dl.III: De kerk der hervorming in de tweede helft van de zeventiende eeuw. Baarn, 1971.
BMGN, 88(1973) 108-109.
  118. Het proces Luther / door D. Olivier. Bilthoven, 1973.
Hervormd Nederland, 29(1973) no.47, 9.
  119. Lutheranism in the Southeastern States 1860-1886 / by H.G. Anderson. The Hague, 1969.
TvG, 86(1973) 471-472.
  120. Untersuchungen zur Geschichte der Reformation in der ehemaligen freien Reichsstadt Dinkelsbühl / von J. Seubert. Lübeck, 1971.
TvG, 86(1973) 605-606.

121. De blaffende hond, aspecten uit het leven van Wynfretth Bonifatius / door A. Jelsma. 's-Gravenhage, 1973.
Woord en dienst, 22(1973) 339.

1974

122. Gesprek over de Duplex Ordo.
Areopagus, 7(1974) no.2, 8-16.
123. De Hervormde Kerk van Borger tot Berkhof.
Hervormd Nederland, 30(1974) no.50, 10-11.
N.a.v. "De Nederlandse hervormde kerk vanaf 1795: haar geschiedenis en theologie in de negentiende en twintigste eeuw" / door A.J. Rasker. Kampen, 1974.
Zie ook: nr.150.
124. Protestantse tradities aangaande overheid en kerk.
Praktische theologie, 1(1974) 366-372.
125. Een generatie die niet horen wilde.
Tijd, 129(02-03-1974) 4.
N.a.v. "Protestants Nederland en Duitsland, 1933-1941" / door G. van Roon. Utrecht, 1973.
Zie ook: nr.194.
126. Rintje Frankena: ter gedachtenis.
Transscript, (1974) no.13-15, XII-XIII.
Areopagus, 8(1975) no.1-2, 4-5.
127. Panorama van het stroomgebied van de hervormde kerk.
Woord en dienst, 23(1974) no.23 - 24(1975) no.7.
I. De rivier, 23(1974) 400.
II. De toren, 24(1975) 11.
III. Pastorie en pastoraat, 24(1975) 32.
IV. De grote kerk, 24(1975) 40.
V. Dominees boekenkast, 24(1975) 56.
VI. Richtingsetiket, 24(1975) 71.
VII. Voordeligste kerk, 24(1975) 99.
VIII. Terugkerend verleden? 24(1975) 110.

Bespreking van

128. Twee geschriften uit de begintijd van de Gereformeerde Kerk in Nederland / door D. Nauta. Amsterdam, 1974.
Areopagus, 7(1974) no.4-5, 24-25.
129. Hernhutterzending en Haagsche maatschappij 1828-1867 / door K.A. Zeefuik. Utrecht, 1973.
BMGN, 89(1974) 441-442.
130. Trinität und Vernunft / von W. Simonis. Frankfurt am Main, 1972.
(Frankfurter theologische Studien; 12).
NTT, 28(1974) 178.
131. Peter Abelard's Ethics / ed. by D.E. Luscombe. Oxford, 1971.
NTT, 28(1974) 178.
132. Zeugnis und Gericht: kirchengeschichtliche Betrachtungen bei Sebastian Franck und Matthias Flacius / von S.L. Verheus. Nieuwkoop, 1971.
NTT, 28(1974) 179.
Quaerendo, 4(1974) 165. [Engels].
133. Concept et sentiment de l'église chez John Knox, le réformateur écossais / par P. Janton. Paris, 1972. (Publications de la Faculté des lettres et sciences humaines de l'Université de Clermont-Ferrand; S.2, 33).
NTT, 28(1974) 181-182.
134. Handbuch der Kirchengeschichte / hrsg. von H. Jedin. D.I.V: Die Kirche im Zeitalter des Absolutismus und der Aufklärung. Freiburg, 1970.
NTT, 28(1974) 183.
135. Handbuch der Kirchengeschichte / hrsg. von H. Jedin. D.I.VI: Die Kirche in der Gegenwart, 1.Halbband: Die Kirche zwischen Revolution und Restauration. Freiburg, 1971.
NTT, 28(1974) 183-184.
136. The Lutheran doctrine of marriage in modern Icelandic society / by B. Björnsson. Oslo, 1971.
NTT, 28(1974) 187.
137. Het Evangelie van Thomas en de Nederlanden / door G. Quispel. Amsterdam, 1971.
NTT, 28(1974) 187-188.
138. Nihil Pulchrius ordine / door O. Fatjo. Leiden, 1971. (Kerkhistorische bijdragen; 2).
NTT, 28(1974) 188-189.

139. Arminius: a study in the Dutch Reformation / by C. Bangs. Nashville, 1971.
NTT, 28(1974) 189-190.
140. Serta historica. Kampen, 1972. DL.III.
NTT, 28(1974) 190.
141. De beoefening der Koninklijke Kunst in Nederland: een cultuurgeschiedkundige platenatlas der Vrijmetselarij in Nederland. Voorburg, 1971.
NTT, 28(1974) 190-192.
142. De maaltijd des Heren / door G.P. Hartvelt et al. Delft, 1971.
NTT, 28(1974) 375.

1975

143. Honderd hulplijnen voor wetenschappelijke werkstukken. Utrecht, 1975. 15 blz.
144. Niederländische Kirchengeschichte seit dem 16. Jahrhundert, in:
Geschichte des Protestantismus in Frankreich und den Niederlanden / von O.E. Strasser-Bertrand und O.J. de Jong. Göttingen, 1975, 193-233. (Kirche in ihrer Geschichte; Bd.3, Lf.M2).
145. Kerkgeschiedenis 1492-1795, in:
Geschiedenis van Gelderland / onder red. van W.J. Alberts, P.J. Meij en P.A.M. Geurts. 's-Gravenhage, 1966-1975. 2 dln. DL.II: 1492-1795, 331-384, 518-520.
146. Hulp aan help(st)ers.
Areopagus, 8(1975) no.1-2, 15-16.
147. Kerkgeschiedenis over de volle breedte.
Bazuin, 58(1975) no.6, 3-5.
 N.a.v. "De kerk van 1770-1970" / door J. van Laarhoven. Nijmegen, 1974.
 Zie ook: nr.160.
148. Psalm 8.
Hervormd Utrecht, 30(1975) 643, 648.
149. Driemaal Dankbaar.
Trouw, 33(07-06-1975) 2.
 N.a.v. "Gratias Agimas: opstellen over danken en loven, aangeboden aan Prof.Dr.W.F. Dankbaar", Groningen, 1975.

Bespreking van

150. De Nederlandse hervormde kerk vanaf 1795: haar geschiedenis en theologie in de negentiende en twintigste eeuw / door A.J. Rasker. Kampen, 1974.
BMGN, 90(1975) 513-515.
NTT, 29(1975) 362-364.
Zie ook: nr.123.
151. Tussen Piëtisme en Réveil: het "Deutsche Christentumsgesellschaft" in Nederland, 1784-1833 / door P.N. Holtrop. Amsterdam, 1975.
NAK, 56(1975/76) 484-485.
152. Werke / von H. Bullinger; hrsg. von F. Büsser. Zürich, 1973- .
NTT, 29(1975) 76-77.
153. Index Thomisticus: sancti Thomae Aquinatis operum omnium indices et concordantiae... / digessit R. Busa. Stuttgart, 1974- .
NTT, 29(1975) 354.
154. De corpore et sanguine Domini: texte original et notice bibliographique / par Ratramnus; éd. renouv. par J.N. Bakhuizen van den Brink. Amsterdam, 1974. (Verhandelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, afd. Letteren; N.R.87).
NTT, 29(1975) 354.
155. Reformmönchtum und Slavenmission im 12. Jahrhundert / von E. Demm. Lübeck, 1970. (Historische Studien; 419).
NTT, 29(1975) 355-356.
156. The Pauline Renaissance in England / by J.S. Coolidge. Oxford, 1970.
NTT, 29(1975) 356-357.
157. Huldrych Zwingli / von F. Büsser. Göttingen, 1973. (Persönlichkeit und Geschichte; 74-75).
NTT, 29(1975) 357.
158. Texts concerning the revolt of the Netherlands / ed. by E.H. Kossmann and A.F. Mellink. Cambridge, 1974.
NTT, 29(1975) 358.
159. In het spoor van Arminius: schetsen en studies... aangeboden aan Prof.Dr.G.J. Hoenderdaal... Nieuwkoop, 1975.
NTT, 29(1975) 358-359.

160. De kerk van 1770-1970 / door J. van Laarhoven. Nijmegen, 1974. (Handboek van de kerkgeschiedenis; 5).
NTT, 29(1975) 359-361.
 Zie ook: nr.147.
161. Tussentijds: Theologische Faculteit te Tilburg, bundel opstellen bij gelegenheid van haar erkenning / onder red. van H.H. Berger et al. Tilburg, 1975.
NTT, 29(1975) 369-370.
162. Over religieuze twijfel / door P. Smits. Assen, 1973.
NTT, 29(1975) 370-371.
163. Verbond en bevinding / door J.G. Woelderink. Amsterdam, 1974.
NTT, 29(1975) 377.
164. Interpretatio Mariologica protoevangelii posttridentina / per T. Gallus. Roma, 1953-1954. 2 dln.
NTT, 29(1975) 381.
165. De wankele zuil: Nederlandse katholieken tussen assimilatie en pluralisme / door J.M.G. Thurlings. Nijmegen, 1971.
NTT, 29(1975) 382-383.

1976

166. Kerkgeschiedenis, in:
Historie van Groningen: stad en land / onder red. van W.J. Formsma, M.G. Buist, W.R.H. Koops et al. Groningen, 1976, 361-388, 531-552. 2de dr. 1981.
167. Voetius' laatste naneef, in:
Wegen en gestalten in het gereformeerd protestantisme: een bundel studies over de geschiedenis van het gereformeerd protestantisme aangeboden aan Prof.Dr.S. van der Linde... / onder red. van W. Balke, C. Graafland en H. Harkema. Amsterdam, 1976, 155-165.
 Zie ook: nr.13.
168. Moest de proefpreek weg?
Areopagus, 9(1976) no.4, 33-37.
169. Nieuw licht op de Afscheiding van 1834?
Rondom het Woord, 18(1976) no.1, 41-56.

Bespreking van

170. Ook dat was Amsterdam / door R.B. Evenhuis. Dl.IV: De kerk der hervorming in de 18e eeuw: de grote crisis. Baarn, 1974.
BMGN, 91(1976) 121-123.
171. De Afscheiding van 1834 / door C. Smits. Dl.II: Classis Dordrecht c.a. Dordrecht, 1974.
BMGN, 91(1976) 126-127.
172. Bavianen en slijkgeuzen: kerk en kerkvolk ten tijde van Maurits en Oldebarnevelt / door A.Th. van Deursen. Assen, 1974.
NTT, 30(1976) 75-76.
BMGN, 92(1977) 101-102.
173. Geschichte des spanischen Protestantismus im 19. Jahrhundert / von R.M.K. van der Grijp. Wageningen, 1971.
NTT, 30(1976) 77-78.
174. Om de waarheid te zeggen: opstellen over het kerkelijk belijden / door K.H. Miskotte. Kampen, 1971.
NTT, 30(1976) 82.
175. De prediking van de Nadere Reformatie / door T. Brienen. Amsterdam, 1974.
NTT, 30(1976) 163-164.
176. Revolte der fijnen: de Afscheiding van 1834 als sociaal conflict en sociale beweging met een bronnenonderzoek in een achttal Friese dorpsgebieden / door L.H. Mulder. Meppel, 1973.
NTT, 30(1976) 164-165.
177. Jean Gerson: principles of church reform / by L.B. Pascoe. Leiden, 1973. (Studies in medieval and reformation thought; 7).
NTT, 30(1976) 229-230.
178. The pursuit of holiness in late medieval and renaissance religion / ed. by C. Trinkhaus and H.A. Oberman. Leiden, 1974. (Studies in medieval and reformation thought; 10).
NTT, 30(1976) 230-231.
179. The spiritual power: Republican Florence under Interdict / by R.C. Trexler. Leiden, 1974. (Studies in medieval and reformation thought; 9).
NTT, 30(1976) 231-232.

180. John Wyclif as legal reformer / by W.E. Farr. Leiden, 1974. (Studies in the history of christian thought; 10).
NTT, 30(1976) 232-233.
181. Luther and the dawn of the modern era / ed. by H.A. Oberman. Leiden, 1974. (Studies in the history of christian thought; 8).
NTT, 30(1976) 234-235.
182. Andreas Bodenstein von Karlstadt: the development of his thought, 1517-1525 / by R.J. Sider. Leiden, 1974. (Studies in medieval and reformation thought; 11)
NTT, 30(1976) 235-236.
183. Worship and theology in England / by H. Davies. Vol.I: From Cranmer to Hooker, 1534-1603. Princeton, 1970.
NTT, 30(1976) 236-237.
184. Italienische Protestanten und ihr Einfluss auf die Reformation in Polen während der beiden Jahrzehnte vor dem Sandomirer Konsens (1570) / von L. Hein. Leiden, 1974.
NTT, 30(1976) 237-238.
185. Armand-Jean de Rancé, abbot of La Trappe: his influence in the cloister and the world / by A.J. Krailsheimer. Oxford, 1974.
NTT, 30(1976) 238-239.
186. The church of Ireland: ecclesiastical reform and revolution, 1800-1885 / by D.H. Akenson. New Haven, 1971.
NTT, 30(1976) 239-241.
187. Reformed thought and experience in a new world: a study of the Christian reformed church and its American environment 1890-1918 / by H. Zwaanstra. Kampen, 1973.
NTT, 30(1976) 241-242.
188. Joachim of Fiore in christian thought: essays on the influence of the Calabrian prophet / ed. by D.C. West. New York, 1975.
NTT, 30(1976) 339-340.
189. Het Evangelie tussen pacifisme en geweld: Huldrych Zwingli / door K.M. Witteveen. Kampen, 1974.
NTT, 30(1976) 340.
190. Wolfgang Capito: from humanist to reformer / by J.M. Kittelson. Leiden, 1975. (Studies in medieval and reformation thought; 17).
NTT, 30(1976) 341.

191. Johannes Hoornbeek as polemikus / by J.W. Hofmeyr. Kampen, 1975.
NTT, 30(1976) 341-342.
192. Le confessione di fede dei valdesi riformati / per V. Vinay. Torino, 1975.
(Collana della Facoltà valdese di teologia; 12).
NTT, 30(1976) 342.
193. De pater op de pastorie: het aandeel van de regulieren in de parochiële
zielzorg van Nederland, 1853-1966 / door Th.A.J. Jansen. Nijmegen, 1976.
NTT, 30(1976) 343-344.
194. Protestants Nederland en Duitsland, 1933-1941 / door G. van Roon. Utrecht,
1973.
Spiegel historiael, 11(1976) 702-703.
Zie ook: nr.125.
195. The German nation and Martin Luther / by A.G. Dickens. London, 1974.
TvG, 89(1976) 251-253.
196. Histoire du catholicisme hollandais depuis le XVIe siècle / par L.J. Rogier
et P. Brachin. Paris, 1974.
Zeitschrift für Kirchengeschichte, 87(1976) 408-409.

1977

197. Duplex ordo: nota van de voorzitter van de sectie theologie van de
Academische Raad, bijlage bij:
Brief AR 23011 d.d. 14-10-1977 van de Academische Raad aan de
Minister van Onderwijs en Wetenschappen.
198. De verering van relieken in de Middeleeuwen [Video] / programma
van J.B. Bedaux et al.; eindred. P. Dirkse, A.J.J. Mekking en O.J. de
Jong. Utrecht, 1977.
199. Christelijk ongeloof en industriële revolutie: de oproep van A.J.Th.
Jonker tot de gemeente, in:
Geloof en revolutie: kerkhistorische kanttekeningen bij een actueel
vraagstuk aangeboden aan Professor Dr.W.F. Dankbaar op zijn ze-
ventigste verjaardag / onder red. van C.C. de Bruin, A. de Groot,
O.J. de Jong et al. Amsterdam, 1977, 193-209.
200. De eerste drie Noord-Hollandse synoden.
NAK, 58(1977/78) 190-204.

Bespreking van

201. Iconography of the Counter Reformation in the Netherlands: heaven on earth / by J.B. Knipping. Nieuwkoop, 1974.
BMGN, 92(1977) 316-318.
202. L'Église catholique des Provinces-Unies et de Saint-Siège pendant la deuxième moitié du XVIIe siècle / par M.G. Spiertz. Louvain, 1975.
BMGN, 92(1977) 322-324.
203. Augustiniana: tijdschrift voor de studie van Sint Augustinus en de Augustijnenorde; Annus 26, fasc. 1-4. Leuven, [1976].
NAK, 58(1977/78) 111-112.
204. Onmodieuze theologie: over de waarde van de theologie van "grieks" denkende kerkvaders / door E.P. Meijering. Kampen, [1975].
NTT, 31(1977) 71-72.
205. Heinrich Bullinger, 1504-1575: gesammelte Aufsätze zum 400. Todestag / hrsg. von U. Gäbler und E. Herkenrath. Zürich, 1975. 2 Tle. (Zürcher Beiträge zur Reformationsgeschichte; 7-8).
NTT, 31(1977) 72-74.
206. The patristic roots of reformed worship / by H.O. Old. Zürich, 1975. (Zürcher Beiträge zur Reformationsgeschichte; 5).
NTT, 31(1977) 74.
207. Worship and theology in England / by H. Davies. Vol.II: From Andrewes to Baxter and Fox, 1603-1690. Princeton, 1975.
NTT, 31(1977) 75-76.
208. "Kubla Khan" and the fall of Jerusalem: the mythological school in biblical criticism and secular literature 1770-1880 / by E.S. Shaffer. Cambridge, 1975.
NTT, 31(1977) 77.
209. Hermann Friedrich Kohlbrugge (1803-1875): zijn leven, zijn prediking, zijn geschriften / samengest. door W. Aalders en D. van Heijst. Den Haag, 1976.
NTT, 31(1977) 77-79.
210. Constantijn de Grote / door J.N. Bakhuizen van den Brink. Amsterdam, 1975. (Mededelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, afd. Letteren; N.R.38, no.6).
NTT, 31(1977) 357.

211. Luther and the mystics / by B.R. Hoffman. Minneapolis, 1976.
NTT, 31(1977) 359.
212. Twee heren, twee confessies / door P.J.H. Ubachs. Assen, 1975.
Zeitschrift für Kirchengeschichte, 88(1977) 400-401.

1978

213. De Bijbel en het Christendom: kerngedachten uit 20 eeuwen christelijke traditie / onder red. van G. Stemberger; commissie van advies O.J. de Jong en J.van Laarhoven. Haarlem, 1978-1979. 4 dln.
 Toevoegingen van O.J. de Jong en J. van Laarhoven, in:
 DI.II (1979), Middeleeuwen en Reformatie.
 DI.III (1979), Tijdperk van het Absolutisme, negentiende en twintigste eeuw.
214. Nederlandse kerkgeschiedenis; 2de, herz. en uitgebr. dr. Nijkerk, 1978. 464 blz.
 Zie ook: nrs.101 en 281.
215. Abraham Trommius, in:
Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse protestantisme / onder red. van D. Nauta, A. de Groot, O.J. de Jong et al. Kampen, 1978- . DI.1- . DI.I, 381-382.
 Zie ook: nr.50.
216. Amsterdam, Universitäten, in:
Theologische Realenzyklopädie / hrsg. von G. Krause und G. Müller. Berlin, 1977- . TI.1- . TI.II(1978) 497-500.
217. Yn it Frysk oerset.
NRC-Handelsblad, 8(09-09-1978) no.259, 27.
 N.a.v. "Bibel: út de oarspronklike talen op'e nij yn it Frysk oerset". Amsterdam, 1978.
 Zie ook: nr.218.

Bespreking van

218. Bibel: út de oarspronklike talen op'e nij yn it Frysk oerset. Amsterdam, 1978.
Areopagus, 11(1978) no.5, 44-46.
Zie ook: nr.217.
219. Die Gräber der Apostelfürsten: St. Peter und St. Paul in Rom / von E. Kirschbaum. Frankfurt am Main, 1974. 3. Aufl.
NTT, 32(1978) 83.
220. In primum librum sententiarum annotatiunculæ D. Iohanne Eckio praelectore. Leiden, 1976. (Studies in medieval and reformation thought; 13)
NTT, 32(1978) 84.
221. Het eeuwige heimwee: chillasme en sektarisme, een historisch-sociologische studie / door J.W. Becker. Alphen aan den Rijn, 1976.
NTT, 32(1978) 167-169.
222. Krijgsknechten van zoodanigen Veldheer / door T.M. Gilhuis et al. Kampen, 1976.
NTT, 32(1978) 341.

1979

223. Woorden gaan leven: opstellen van en over Willem Cornelis van Unnik (1910-1978) / [onder red. van A.J. Bronkhorst, O.J. de Jong en J. Reiling]. Kampen, 1979. 317 blz.
224. Het Sticht en zijn hervormde kerken, in:
Het gebruik van de hervormde kerken in Utrecht / onder red. van J.H.B.M. Haakman, A.W. Kuipers, H.J.J. Radstake et al. Groningen, 1979, 9-14. (Studies van het Instituut voor liturgiewetenschap; 4).
225. Unie en religie, in:
Unie van Utrecht: wording en werking van een verbond en een verbondsacte / onder red. van S. Groenveld en H.L.Ph. Leeuwenberg. Den Haag, 1979, 155-181. (Geschiedenis in veelvoud; 6)
Vertaling o.d.t. "Union and religion" in:
Low countries history yearbook, 14(1981) 29-49.
226. Jan Willem Doeve (8/6/1918 - 6/2/1979).
Woord en dienst, 28(1979) 120.

Bespreking van

227. Ook dat was Amsterdam / door R.B. Evenhuis. Dl.V: De kerk der hervorming in de negentiende eeuw: de strijd voor kerkherstel. Baarn, 1978.
BMGN, 94(1979) 308-310.
228. Van minne spreken... : Nederlandse mystieke teksten uit de 13e eeuw / uitg. door de Projectgroep Hadewijch van de sectie Nederlands - K.U. Nijmegen. Nijmegen, 1976.
NTT, 33(1979) 82-83.
229. Documentatieblad voor de Nederlandse Kerkgeschiedenis van de negentiende eeuw. Amsterdam, 1977- .
NTT, 33(1979) 154.
230. Historische beschrijvinge van Culemborg / door A.W.K. Voet van Oudheusden. Zutphen, 1978.
Spiegel historiael, 14(1979) 313.
231. De predikanten: de sociale positie van de gereformeerde predikanten in de Republiek der Verenigde Nederlanden voor ±1700 / door G. Groenhuis. Groningen, 1977.
TvG, 92(1979) 621-623.

1980

232. Geschiedenis der kerk; 10de geheel nieuwe dr. naar het gelijknamige boek van Dr. H. Berkhof. Nijkerk, 1980. 407 blz.
Zie ook: nrs.49 en 291.
233. Godsdienstig Alkmaar (1573-1795), in:
Van Spaans beleg tot Bataafse tijd: Alkmaars stedelijk leven in de 17de en 18de eeuw / onder red. van M. van der Bijl, L. Noordergraaf, J.H. Rombach et al. Zutphen, 1980, 33-54. (Alkmaarse historische reeks; 4).
234. Afsluiting van het "Handbuch der Kirchengeschichte".
Tijdschrift voor theologie, 20(1980) 311-313.
N.a.v. "Handbuch der Kirchengeschichte", Tl.VII / hrsg. von H. Jedin und K. Reppen. Freiburg, 1979.
235. Kerken en rechtsbronnen.
Verslagen en mededelingen van de Stichting tot uitgaaf der bronnen van het oud-vaderlandse recht, N.R.2(1980) 81-85.

Bespreking van

236. De kerkhistoricus Willem Moll (1812-1879): fragmenten uit de correspondentie / samengest. door J. Kamerling. Leeuwarden, 1979.
Spiegel historiael, 15(1980) 573.
NTT, 35(1981) 164.
TvG, 94(1981) 244-245.

1981

237. Kerkgeschiedenis, in:
Grote Winkler Prins encyclopedie in 25 delen / onder red. van R.C. van Caenegem, Sj. Groenman, H.A. Lauwerier et al.; 8ste, geheel nieuwe dr. Amsterdam, 1979-1984. 25 dln. Dl.XIII(1981) 56-57.
238. Het "Archief" in zijn derde halve eeuw (1929-1979).
NAK, 61(1981) 1-6.
239. De synode van Middelburg 1581-1981.
NTT, 35(1981) 273-286.
240. Het gebruik van de kathedraal.
Thoth, 32(1981) 186-202.

Bespreking van

241. Pietismus und Reveil / hrsg. von J. van den Berg et al. Leiden, 1978.
BMGN, 96(1981) 84-85.
242. Middelnederlandse epistel- en evangeliepreken / door G.C. Zielemans. Leiden, 1978.
BMGN, 96(1981) 93-94.
243. De summa der godliker scrifturen (1523) / door J. Trapman. Leiden, 1978.
BMGN, 96(1981) 97-99.
244. Leven en werk van D.V. Coornhert / door H. Bongers. Amsterdam, 1978.
BMGN, 96(1981) 101-103.
245. Calvinist preaching and iconoclasm in the Netherlands, 1544-1569 / by Ph. M. Crew. Cambridge, 1978.
NAK, 61(1981) 104-105.
NTT, 35(1981) 75-76.

246. De mystieke lyriek van Lucas van Mechelen (1595/96-1652) / door K Porteman. Gent, 1977-1978.
NAK, 61(1981) 105-106.
247. Bibliotheek van oude schrijvers / door W. van Gent. Rotterdam, 1979. 2de verm. dr.
NAK, 61(1981) 106-107.
248. Het verborgen leven van de Abdij van Berne in haar parochies 1791-1857 / door W.J.C.C. van den Hurk. Tilburg, 1977.
NAK, 61(1981) 108-110.
249. Het gebinte van de tijd / door G.P. Hartvelt. Kampen, 1977.
NTT, 25(1981) 74-75.
250. Vreemdelingen en bijwoners: vredesgetuigenissen uit het Nederlandse doperdom / onder red. van S. Voolstra. Amsterdam, 1979. (Doperse stemmen; 3).
NTT, 35(1981) 76.
251. Handboek der kerkgeschiedenis / door J.N. Bakhuizen van den Brink et al. Dl.III: Reformatie en Contra-reformatie. Leeuwarden, 1980. 4e dr.
NTT, 35(1981) 76-77.
252. Prophètes et sorciers dans les Pays-Bas XVIIe-XVIIIe siècle / par M.-S. Dupont-Bouchat et al. Paris, 1978.
NTT, 35(1981) 163-164.
253. Correspondance / par M. Bucer; publ. par J. Rott. T.I: Jusqu'en 1524. Leiden, 1979. (Studies in medieval and reformation thought; 25).
NTT, 35(1981) 248-249.
254. De Nederlandse trek naar Amerika 1846-1847 / door P.R.D. Stokvis. Leiden, 1977. (Leidse historische reeks; 21).
NTT, 35(1981) 251-252.

1982

255. Benoemingsbeleid aan de Rijksuniversiteiten (1876-1931). Utrecht, 1982. 37 blz.
Diesrede Utrecht Rijksuniversiteit.
256. Geloven en leven in de dertiende eeuw, in:
Holland in de dertiende eeuw: leven, wonen en werken in Holland aan het einde van de dertiende eeuw / onder red. van E.H.P. Cordfunke, F.W.N. Hugenholtz en K. Sierksma. 's-Gravenhage, 1982, 89-100. (Publicaties van de Stichting "Comité Oud-Muiderberg"; 18).
- Bespreking van
257. Adrianus Saravia (c.1532-1613) / door W. Nijenhuis. Leiden, 1980.
NAK, 62(1982) 146-148.
258. De bestudering van het Nieuwe Testament aan de Noordnederlandse universiteiten en het Remonstrants seminarie van 1575 tot 1700 / door H.J. de Jonge. Amsterdam, 1980.
NAK, 62(1982) 152-153.
259. Een vrije universiteitsbibliotheek: studies over verleden, bezit en heden van de bibliotheek der Vrije Universiteit. Assen, 1980.
NAK, 62(1982) 156-157.
260. Glaubensdolch und Messiasbeweis: die Begegnung von Judentum, Christentum und Islam im 13. Jahrhundert in Spanien / von I. Willi-Plein et al. Neukirchen-Vluyn, 1980. (Forschungen zum jüdisch-christlichen Dialog; 2).
NTT, 36(1982) 75.
261. Calvin wieder die Neugierde: ein Beitrag zum Vergleich zwischen reformatorischem und patristischem Denken / von E.P. Meijering. Nieuwkoop, 1980. (Bibliotheca humanistica et reformatorica; 29).
NTT, 36(1982) 78-79.
262. Wederdopers, Menisten, Doopsgezinden in Nederland, 1530-1980 / onder red. van S. Groenveld et al. Zutphen, 1980.
NTT, 36(1982) 339-340.
TvG, 96(1983) 86-88.
263. De wederdopers in de Noordelijke Nederlanden 1531-1544 / door A.F. Mellink. Leeuwarden, 1981.
NTT, 36(1982) 340.

264. Figuren uit het Réveil / door B. de Gaay Fortman. Kampen, 1980.
TvG, 95(1982) 282-283.
265. Aspecten van het Réveil / onder red. van J. van den Berg et al. Kampen, 1980.
TvG, 95(1982) 282-283.

1983

266. Arnold Hendrik de Hartog, in:
Biografisch lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse protestantisme / onder red. van D. Nauta, A. de Groot, J. van den Berg et al. Kampen, 1978- . Dl.1- . Dl.II(1983) 234-236.
Zie ook: nr.298.
267. De professoren en hun formatie, in:
Opening academisch jaar 1983-1984: toespraken op 5 september 1983 / door L. Ginjaar en O.J. de Jong. Utrecht, 1983, 1-31.
268. Drie wegen naar Luther.
Areopagus, 16(1983) no.4, 46-49.
269. J. van Dijk Mzn, een impressie.
Ruimzicht, 108(1983) no.1, 5-7.

1984

270. Oranje's overtuiging. Waalwijk, 1984. 19 blz.
Rede Waalwijk Willem van Oranje College.
271. Van de andere kant: Hervormde reacties op de Afscheiding, in:
De Afscheiding van 1834 en haar geschiedenis / onder red. van W. Bakker, O.J. de Jong, W. van 't Spijker et al. Kampen, 1984, 222-237.
272. Afstuderen is doorstuderen, in:
Ervaren waarheid: opstellen aangeboden aan dr. H. Jonker ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar vanwege de Nederlandse Hervormde Kerk aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op vrijdag 27 januari 1984 / onder red. van J. H. van den Bank et al. Nijkerk, 1984, 81-83.

273. De naam van deze universiteit, in:
Opening academisch jaar 1984-1985: toespraken op 3 september 1984 / door L. Ginjaar en O.J. de Jong. Utrecht, 1984, 13-23.
274. Les idées du Taciturne sur la religion et la tolérance, in:
Réflexions sur Guillaume la Taciturne: une série de conférences à l'Institut Néerlandais de Paris, Mars 1984. La Haye, 1984, 87-102.
275. Luther in de lage landen.
Catharijebrief, 5(1984) febr., 6-7.

Bespreking van

276. Einführung in das Studium der Kirchengeschichte / von K.V. Selge. Darmstadt, 1982.
Theoretische geschiedenis, 11(1984) 313-316.
TvG, 97(1984) 565-566.

1985

277. Kerkgeschiedenis 1550-1750, en
Kerkgeschiedenis 1750-1970, in:
Geschiedenis van Drenthe / onder red. van J. Heringa, D.P. Blok, M.G. Buist et al. Meppel, 1985, 297-326, 443-474; annotaties 61-62, 97-98.
278. States, churches and universities during the Reformation.
CRE-Information, (1985) no.72, 47-60.

Bespreking van

279. Luther: Mensch zwischen Gott und Teufel / von H.A. Oberman. Berlin, 1982.
TvG, 98(1985) 430-431.

1986

280. De mens in de utrechtse wetenschap: rede bij de 350e viering van de Dies Natalis van de Utrechtse universiteit op 11 juni 1986 in de Domkerk. Utrecht, 1986. 23 blz.
281. Nederlandse kerkgeschiedenis. 3de, aangevulde dr. Nijkerk, 1985 [1986]. 464 blz.
Zie ook: nrs.101 en 214.
282. Rondgang langs en door het Academiegebouw, Rijksuniversiteit te Utrecht. Utrecht, 1986. 12 blz.
Vertaling o.d.t. "A tour of the Academy building: Utrecht University A.D. 1636, The Netherlands". Utrecht, 1986.
283. Epiloog, in:
De Doleantie van 1886 en haar geschiedenis / onder red. van W. Bakker, O.J. de Jong, W. van 't Spijker et al. Kampen, 1986, 240-243.
284. The Dutch university community, in:
Harvard and Holland. [Amsterdam], 1986, 40-44.
285. Toespraak uitgesproken bij de aanbidding van de 'Gulden Eremedaille' van de Rijksuniversiteit te Utrecht aan H.M. de Koningin, in:
Opening lustrum 1986, 12 maart 1986 / door J.G.F. Veldhuis, H.W. von der Dunk en O.J. de Jong. Utrecht, 1986, 27-31.
286. Overdracht bij nieuwe kaders: rede voorafgegaan door enige beschouwingen over het studiejaar 1985-1986 uitgesproken bij het hervatten der lessen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en bij het overdragen van het rectoraat aan prof.dr.J.A. van Ginkel in de Domkerk op 1 september 1986, in:
Overdracht bij nieuwe kaders / door O.J. de Jong. *Nieuwe kaders?* / door J.A. van Ginkel. Utrecht, 1986, 5-27.
287. Revis, revisor, rijmer en meer?, in:
Revis na 400 jaar herdacht: voordrachten gehouden tijdens het Revis-symposium te Deventer op 8-11-'86 / door L. Strengholt, F.R.J. Knetsch en O.J. de Jong. Deventer, 1986, 40-56.
288. Ouverture als coda, in:
Tussen ivoren toren en grootbedrijf: de Utrechtse Universiteit, 1936-1986 / onder red. van H.W. von der Dunk, W.P. Heere en A.W. Reinink. Maarssen, 1986, 527-530.

289. Herinneringen van onze huidige Utrechtse rector.
Kerk en theologie, 37(1986) 139-140.

290. Meer dan een beeld alleen.
Oud Muiderberg, 2(1986) no.3, 16-20.

1987

291. Geschiedenis der kerk; 11de, bijgew. dr. Nijkerk, 1987. 411 blz.
Zie ook: nrs.49 en 232.

292. Oranje en de botsende overtuigingen: lezing Goudse Glazendag
1984. Gouda, 1987. 20 blz.

293. De Savornin Lohman en de kerk, in:
*Jhr.Mr.A.F. de Savornin Lohman, 29 mei 1837-11 juni 1924: een
bundel opstellen / onder red. van W.F. de Gaay Fortman. Kampen,
1987, 61-77.*

294. Zout der aarde, in:
*Symposium zout, water en leven: 7 oktober 1987, Grote of Maria-
Magdalenakerk Goes. [Goes, 1987, 44-48].*

295. Laudatio, in:
*Verleihung des Joost-van-den-Vondel-Preises 1987 an Professor
Dr. Jan Sperna Weiland... : durch die Westfälische Wilhelms-
Universität Münster am 6. November 1987. Hamburg, 1987, 11-17.*

296. Met Augustinus op weg in Utrecht.
Hervormd Utrecht, 43(1987) no.2, 17-22.

297. Ethische aspecten van biotechnologie.
Tijdschrift voor diergeneeskunde, 112(1987) 84-88.

1988

298. A.H. de Hartog: een schets naar foto's, in:
*Bibliografie van Dr.A.H. de Hartog (1869-1938) / samengest. door
J.N. IJkel; met een biografische schets door O.J. de Jong. Utrecht,
1988, 9-16. (Utrechtse bibliografische reeks; 1).*
Zie ook: nr.266.

299. De nalatenschap buiten de kloostermuren, in:
De doorwerking van de Moderne Devotie, Windesheim 1387-1987:
 voordrachten gehouden tijdens het Windesheim symposium,
 Zwolle/Windesheim 15-17 oktober 1987 / onder red. van P. Bange,
 C. Graafland, A.J. Jelsma et al. Hilversum, 1988, 287-297.
300. Kerken tussen Gelderse rivieren (1795-1945), in:
Het Gelders rivierengebied uit zijn isolement: een halve eeuw plat-
telandsvernieuwing / onder red. van H.P. de Bruin. Zutphen, 1988,
 56-66. (Gelderse historische reeks; 18).
301. De preek in de Renaissance, in:
Met kracht van overtuiging: retorica in de renaissance: acta collo-
quium Utrecht 11-3-1988 / onder red. van B. Scholz en A.-J.
Gelderblom. Utrecht, [1988], 59-77. (Utrecht Renaissance stu-
dies; 6).
302. Hoort een kerk al in een museum?
Bijdragen en mededelingen van het Rijksmuseum voor volkskunde
"Het Nederlands Openluchtmuseum", 51(1988) no.2, 13-16.
303. De bijbeltekst als hefboom.
Christen democratische verkenningen, (1988) 237-243.
304. In memoriam J.N. Bakhuizen van den Brink (1896-1987).
NTT, 42(1988) 328-329.

1989

305. Christendom in en naast de kerken, in:
De eeuwwenden / samenst. A. Klukhuhn. Utrecht, 1989- . D1.1- .
D1.II: Renaissance 1600: filosofie en godsdienst, 117-133. (Studium
Generale reeks; 8808).
306. Het kerkhistorisch werk van dr.S.B.J. Zilverberg, in:
Geschiedenis, godsdienst, letterkunde: opstellen aangeboden aan
dr.S.B.J. Zilverberg ter gelegenheid van zijn afscheid van de
Universiteit van Amsterdam / onder red. van E.K. Grootes en J. den
Haan. Roden, 1989, 9-11.
307. Het draagvlak voor de beoefening van de kerkgeschiedenis, in:
In en om de Sint-Jan: bijdragen tot de Goudse kerkgeschiedenis /
onder red. van P.H.A.M. Abels, N.D.B. Habermehl en A.P.F.
Wouters. Delft, 1989, 7-17. (Bijdragen Oudheidkundige Kring "Die
Goude"; 21).

308. Voetius en de tolerantie, in:
De onbekende Voetius: voordrachten wetenschappelijk symposium, Utrecht 3 maart 1989 / onder red. van J. van Oort, C. Graafland, A. de Groot en O.J. de Jong. Kampen, 1989, 109-116.

1990

309. Opening congres 1989, in:
Congresbundel 1989: reformatie-studies / onder red. van W. de Greef en M. van Campen. Kampen, 1990, 9-11.
310. Bij de nieuwe uitgave, in:
Kruispunten op de weg der Kerk: Zwingli, De Labadie, Kohlbrugge / door G. Oorthuys. Leiden, 1990, I-IV.
311. Om een verstaanbare bijbel: historisch kader, in:
Om een verstaanbare bijbel: Nederlandse bijbelvertalingen na de Statenbijbel / onder red. van A.W.G. Jaakke en E.W. Tuinstra. Haarlem, 1990, 9-30.
312. De universiteiten en hun historisch recht, in:
Wijsbegeerte, universiteit en maatschappij: liber amicorum voor Jan Sperna Weiland / onder red. van D. Tiemersma. Baarn, 1990, 152-159.
313. De Duplici Ordine.
Areopagus, 23(1990) no.2, 3-11.
314. Hoedemaker herdacht.
Christen democratische verkenningen, (1990) 132-135.
 N.a.v.: "Hoedemaker herdacht" / onder red. van G. Abma et al. Baarn, 1989. (Passage; 3).
315. 350 jaar luthers Culemborg.
Samen Leven: Evangelisch-Luthers dagboek, (1990-1991) 320-324.

Bespreking van

316. Gregorii de Arimino O.S.A. Registrum generalatus, 1357-1358 / ed. A. de Meijer. Romae, 1976. (Fontes historiae Ordinis Sancti Augustini; S.I.1).
NAK, 70(1990) 110.
317. Aegidii Viterbiensis O.S.A. Resgestae generalatus / ed. A. de Meijer. Romae, 1984-1988. (Fontes historiae Ordinis Sancti Augustini; S.I, 17-18).
NAK, 70(1990) 110-111.

